

Ks. dr Jan PIOTROWSKI

Wkład Jana Pawła II w misyjną działalność Kościoła

Powyższy tekst jest zapisem wykładu jaki ks. dr Jan Piotrowski – Krajowy Dyrektor Papieskich Dzieł Misyjnych wygłosił w Collegium Marianum Księży Pallotynów w listopadzie 2001 r. na otwarciu ekspozycji poświęconej działalności misyjnej Jana Pawła II.

Wstęp

Dzisiejsza uroczystość misyjna wprowadza nas w apostolską posługę Jana Pawła II, największego Misjonarza naszych czasów. Wystawa *Jan Paweł II Misjonarz świata* to nie tylko rzeczowy obraz jego misyjnych dokonań, ale plastyczna ilustracja i zarazem pytanie. Co ja robię, aby dar Bożej Miłości, którego Ikoną jest Jezus Chrystus, dotarł do wszystkich ludów i narodów, gdzie Chrystus jest nieznanym lub już zapomnianym?

1. Posłuszeństwo wobec mandatu Chrystusa

Jeśli z podziwem patrzymy na misyjne zaangażowanie Jana Pawła II i szukamy motywów tego działania, to odpowiedź znajdziemy w prostym stwierdzeniu: jest On posłuszny mandatowi misyjnemu Chrystusa „Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Uczcie je zachowywać wszystko, co wam przykazałem” (Mt 28, 19-20). Echo tych słów wybrzmiewa w adhortacji posynodalnej Jana Pawła II *Vita consecrata*: *Nikt z nas nie może pozostać obojętny wobec faktu, że tak wielu ludzi nie poznało jeszcze pełnego objawienia się Bożej miłości w Chrystusie. Ta konstatacja jest bodźcem do misji ad gentes, podejmowanej w duchu posłuszeństwa wobec mandatu Chrystusa; każdy świadomy chrześcijanin musi ją dzielić z Kościołem, który ze swojej natury jest misyjny* (VC 77). Świadomość misyjna jest przede wszystkim owocem dojrzałej wiary, a tę Jan Paweł II przeżywa codziennie w kontemplacji tajemnicy Chrystusa ukrzyżowanego i zmartwychwstałego.

2. Misje sprawą wiary

W encyklice *Redemptoris missio* Jan Paweł II przypomina: „Misje są sprawą wiary, są dokładnym wskaźnikiem naszej wiary w Chrystusa i w Jego miłość ku nam” (RMis 11). Papież zwraca się do całego Kościoła, chcąc wyrwać go z bezruchu i zbytniego zatroskania o siebie oraz sprawić, aby wzrosło jego zaangażowanie w działalność misyjną na progu trzeciego tysiąclecia¹. Prorocze spojrzenie Jana Pawła II w przyszłość jest pełne nadziei, ale i pełne zatroskania, ponieważ misja Chrystusa Odkupiciela powierzona Kościołowi nie została wypełniona do końca (por. RMis 1).

3. Niezmierzone horyzonty misji

Na horyzoncie życia Kościoła wciąż pojawiają się niezmiarzone horyzonty misji, już nie tylko w sensie geograficznych odległych zakątków ziemi, ale nowych sytuacji społecznych i religijnych. *Liczba tych ludzi, którzy nie znają Chrystusa i nie należą do Kościoła, stale wzrasta, a od zakończenia Soboru niemal się podwoiła. Dla tej ogromnej liczby ludzi, umiłowanych przez Ojca, który dla nich ze słął swojego Syna, oczywista jest nagląca potrzeba misji* (RMis 3). Konieczność misji w świecie współczesnym jest nie tylko nagłą odpowiedzią na wołanie Jana Pawła II, ale jest odpowiedzią Kościoła, który w ostatnich latach pogłębił swoją świadomość misyjną². *Nikt wierzący w Chrystusa, żadna instytucja Kościoła nie może uchylić się od tego najpoważniejszego obowiązku: głoszenia Chrystusa wszystkim ludziom* (RM is 3).

Wierność mandatu misyjnemu, a nieznajomość języków, dobre zdrowie czy łatwy kontakt z ludźmi – jak wielu by chciało – jest zasadniczym motywem misyjnych zmagania Jana Pawła II. Dlatego wzorem apostołów i z Pawłową troską - „Biada mi, gdybym nie głosił Ewangelii” (1 Kor 9,16) - poszedł i wciąż niestrudzenie idzie aż na krańce ziemi.

3.1. Ameryka

Pierwsza podróż misyjna zaprowadziła Jana Pawła II w 1979 r. na kontynent amerykański do Meksyku. Kościół obecny na tym kontynencie otrzymał dar Ewangelii przed 500 laty, a wraz z nim również i dar odpowiedzialności za głoszenie Dobrej Nowiny (por. *Ecclesia in America* 1). Ziemia św. Róży z Limy, ziemia męczenników meksykańskich i męczenników znad Wielkich Jezior potrzebowała umocnienia w wierze oraz nowego dynamizmu świadectwa przenikającego

¹ Por. F. Gonzalez, *Redemptoris missio 10 lat później*, „Misjonarze Kombonianie” 4 (2001), s. 20-23.

² Aktualnie 1061 jednostek administracji kościelnej - archidiecezje, diecezje, administratury, prefektury, wikariaty apostołskie etc. - podlega Kongregacji Ewangelizacji Narodów, w tym: Afryka 471; Ameryka 85; Azja 446; Europa 14 oraz Oceania 45. Każdego roku Papieskie Dzieło Rozkrzewiania Wiary wspomaga materialnie te młode Kościoły partykularne przez tzw. subsydia zwyczajne.

wszystkie warstwy społeczne i różne narodowości tak, aby prowadzić ludzi do ewangelicznego stylu życia.

Jan Paweł II, jako Misjonarz, stawał na tym kontynencie 22 razy, ale skuteczność jego misji to nie częstotliwość podróży, lecz przesłanie, ja kie ze sobą przynosił³. Odważnie mówił o zaniedbanych prawach człowieka, wyzysku i niesprawiedliwości społecznej. Nie antagonizował, ale zapraszał do nawrócenia i pojednania w Chrystusie. On jeden wie, że ten kontynent potrzebuje więcej wiary, miłości i sprawiedliwości niż pieniędzy.

3.2. Afryka

Ziemia zaznaczona bólem i cierpieniem, ale od dawna obdarzona przesłaniem Ewangelii, nie tylko w Afryce Północnej, ale również w dorzeczu rzeki Kongo, gdzie dzięki portugalskim żeglarzom misjonarze dotarli już w X V w. Głębokie i żywe zainteresowanie sprawami Czarnego Lądu stanowi jedną z charakterystycznych cech pontyfikatu Jana Pawła II. „Przybywam do was jako przyjaciel Afryki” - powiedział Ojciec Święty na początku swojej wizyty w Tanzanii we wrześniu 1990 r.

W adhortacji posynodalnej *Ecclesia in Africa* rozważa wszystkie istotne problemy życia i działalności Kościoła na tym kontynencie, takie jak: ewangelizacja, inkulturacja, ekumenizm, dialog z religiami tradycyjnymi i z islamem, sprawiedliwość i pokój, duszpasterska troska o sprawy społeczne, nowoczesne środki społecznego przekazu, znaczenie chrześcijańskiego świadectwa. Przemierza ten kontynent wzdłuż i wszerz – podczas 14 podróży – wstępując nawet do murzyńskiej chaty podczas wizyty w Angoli⁴. Afryce ogarniętej wojnami, chorobą AIDS i postępującą nędzą materialną Jan Paweł II daje nadzieję, nawołując do świętości i wiarygodnego świadectwa o Chrystusie (por. *Ecclesia in Africa* 127), odnowy życia rodzinnego i jego poszanowania oraz do sprawiedliwości i pokoju.

W tłumie proroków, jednakże inny niż oni, Jan Paweł II jest jedynym prorokiem nadziei, który Afryce i o Afryce mówił prawdę, bo bardzo ją ukochał jako pasterz Kościoła powszechnego.

3.3. Azja

Ziemia narodzin Jezusa jest tak religijna, że aż skomplikowana. Na niej oczekiwano przyjścia Mesjasza. W Betlejem zrealizowała się obietnica i Bóg przyszedł do swoich, Słowo stało

³ Ameryka Łacińska 16 razy oraz Ameryka Północna 6 razy (nie licząc międzylądowań na terytoriach należących do USA w czasie p podróży do innych krajów).

⁴ Z wizytą u jednej rodziny w Mbanza Kongo, Angola, 8 czerwca 1992 r.

się Ciałem (por. J 1,1-14). Stąd rozległo się misyjne posłanie: „Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody” (Mt. 28,1 9). Jednakże zaledwie kilka procent ogółu ludności Azji poznało dobrą nowinę o Jezusie Chrystusie. Jan Paweł II ma świadomość, że kontynent azjatycki jest wielkim misyjnym wyzwaniem dla Kościoła powszechnego. Pielgrzymował do Azji 11 razy.

Wielkość religii, bogactwo kultur to nie przeszkoda, ale droga do głoszenia Ewangelii. *W szczególności na kontynencie azjatyckim – pisze Jan Paweł II – ku któremu winien się kierować główny nurt misji wśród narodów, chrześcijanie są niewielką mniejszością, choć nieraz odnotowuje się tam proces znamienny, proces nawróceń i wzorowe przykłady chrześcijańskiej obecności* (RMis 37). Obecność Jana Pawła II od Japonii po Indie, od Filipin po Ziemię Świętą jest znakiem, że Chrystusa trzeba głosić wszystkim narodom pomimo trudności nawet gdy wysiłek pozostaje nieproporcjonalny do ludzkich sił Kościoła (por. RMis 35). Wiele nadziei jest w młodzieży, którą Jan Paweł II nazwał „nieustraszonym świadkiem Ewangelii”, wskazując, że młodzi powinni być budowniczymi cywilizacji miłości i pokoju⁵.

Dostrzegając wielorakie problemy, które utrudniają ewangelizację, Ojciec Święty zachęca do dialogu między religiami, a nawet wszystko przypomina, że to nie strategia i programy, ale świadectwo, a zwłaszcza krew męczenników azjatyckich będzie zasiewem nowego życia (por. Ecclesia in Asia 49).

3.4. Oceania

Kontynent ten to przysłowiowe krańce świata i tysiące wysp na oceanie. Mimo dosyć późnej historycznie działalności misyjnej na tych terenach – podjętej systematycznie dopiero w 1827 r. – Kościół jest bogaty duchowością ludów wyspiarskich, gdzie dominują Australia, Nowa Zelandia i Papua Nowa Gwinea. Powstające tam wspólnoty kościelne wcielają własne doświadczenia chrześcijańskie oryginalnymi wymogami samej wiary (por. RMis 53). Jak zawsze, otwarte serce i wyciągnięcie ramiona Jana Pawła II – podczas 4 pielgrzymek – przygarniają ludzi, aby ukazać im Jezusa Chrystusa.

Zwołując specjalne zgromadzenie synodalne biskupów dla Oceanii, Jan Paweł II bardzo syntetycznie ujął pracę tego synodu: „Jezus Chrystus: iść Jego Drogą, głosić Jego Prawdę, żyć Jego Życiem”. Na fundamencie tej prawdy można budować autentyczną tożsamość chrześcijańską wśród różnych społeczeństw Oceanii.

⁵ II Azjatyckie Dni Młodzieży, Tajpej, 15 września 2001.

4. Nadzieja na przyszłość

Posłannictwo, które Jezus przekazał uczniom w chwili wniebowstąpienia, jest zadaniem Kościoła w każdej epoce i w każdym miejscu (por. *Ecclesia in Africa* 105). Dlatego w działalności misyjnej Kościoła, której nie ogranicza czas ani przestrzeń, jest wiele miejsca na nadzieję, która jako cnota chrześcijańska nakazuje patrzeć dalej niż sięga ludzkie spojrzenie. Dziesiątki pielgrzymek apostolskich po całym świecie – ponad 95 – ukazują niesłabnącą nadzieję Jana Pawła II, który przekracza „próg nadziei”⁶.

Misyjne oczekiwania Kościoła powszechnego związane są ze spojrzeniem na Kościół w Polsce. „Kościół powszechny potrzebuje sług Ewangelii z Polski” – to przesłanie, skierowane przez Piotra naszych czasów podczas pielgrzymki narodowej do Rzymu w lipcu 2000 r., jest wielkim wyróżnieniem i zaufaniem, zaszczytem, ale i zobowiązaniem. Odpowiedź na papieską prośbę nie jest kwestią czasu i zadaniem na przyszłość, ale sposobnością do dnia już dzisiaj świadectwa o dojrzałości wiary Kościoła nad Wisłą.

Zakończenie

Ucząc się misyjnego zaangażowania od Jana Pawła II, uczymy się jednocześnie nadziei i entuzjazmu. Gorliwość chrześcijańskiego życia i danie pierwszeństwa łasce Chrystusa sprawią, że wspólnota Kościoła będzie zdolna do nowej aktywności misyjnej w myśl tego, co tak dobitnie wyraża Jan Paweł II w *Novo millennio ineunte: Kto prawdziwie spotkał Chrystusa nie może zatrzymać Go dla siebie, ale winien Go głosić*. Jeśli Jan Paweł II jest Totus tuus dla Maryi, to jeszcze bardziej jest Totus tuus dla Chrystusa i Kościoła.

⁶ Rok 2000: ludność świata 6 055 049 000; chrześcijanie 1 999 566 000; katolicy 1 056 920 000. Por. „Fides” 4183(2001), s. 635.